

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 75g/2021

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (1) din Legea
insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012

(subiectele care au dreptul de a contesta hotărârile adunării creditorilor)

CHIȘINĂU
19 octombrie 2021

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
 dlui Nicolae ROȘCA,
 dnei Liuba ȘOVA,
 dlui Serghei ȚURCAN,
 dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
 cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 31 martie 2021,
 Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
 Având în vedere actele și lucrările dosarului,
 Deliberând pe 19 octombrie 2021, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Sorin Corceac în interesele S.R.L. „Euro-Lemn”, parte în dosarul nr. 2rci-65/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători al Curții de Apel Chișinău format din dnii Boris Bîrcă, Eugeniu Clim și dna Steliana Iorgov, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2012 a fost intentată procedura de insolvență în privința Societății pe Acțiuni „Liga-2”. Prin încheierea aceleiași instanțe din 10 septembrie 2015, în privința debitorului insolvent S.A. „Liga-2” a fost aplicată procedura falimentului.

4. În baza hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul central, din 6 septembrie 2019, S.A. „Liga-2” a redobândit dreptul de proprietate asupra unor construcții din municipiul Chișinău, inclusiv asupra uneia cu o suprafață de 294,70 m.p.

5. La momentul redobândirii dreptului de proprietate, această din urmă construcție se afla, în baza unui contract de sublocățiune, în folosința S.R.L. „Euro-Lemn”, care amenajase în incinta acesteia o fabrică de producere a peletelor.

6. Prin Hotărârea din 14 iulie 2020 a Adunării Creditorilor a Societății pe Acțiuni „Liga-2”, s-a decis darea în locațiune a construcției cu o suprafață de 294,70 m.p. către S.R.L. „Rotaru-Inter”, care câștigase concursul privind darea în locațiune a unor bunuri imobile. Din aceste motive S.R.L. „Euro-Lemn” a fost somată să elibereze spațiile respective.

7. S.R.L. „Euro-Lemn” a formulat o acțiune împotriva S.A. „Liga-2” în procedura falimentului, prin care a solicitat, *inter alia*, anularea Hotărârii Adunării Creditorilor a S.A. „Liga-2” din 14 iulie 2020 în partea desemnării

S.R.L. „Rotaru-Inter” ca învingător în concursul privind locațiunea imobilului cu o suprafață de 294,70 m.p., folosit la acel moment de S.R.L. „Euro-Lemn”, precum și aplicarea măsurilor de asigurare corespunzătoare.

8. Prin Încheierea din 18 ianuarie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul central, ca instanță de insolabilitate, a respins cererea S.R.L. „Euro-Lemn” de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii față de debitorul insolubil S.A. „Liga-2”.

9. Pe 29 ianuarie 2021, dl avocat Sorin Corceac, în interesele S.R.L. „Euro-Lemn”, a depus o cerere de recurs împotriva Încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul central, din 18 ianuarie 2021.

10. În ședința de judecată a instanței de recurs din 29 martie 2021, dl avocat Sorin Corceac, în interesele S.R.L. „Euro-Lemn”, a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

11. Prin Încheierea din 30 martie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

13. Prevederile relevante ale Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 59

Anularea hotărârii adunării creditorilor

„(1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolabilitate pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care:

a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;

b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării;

c) sunt lezați în drepturi printr-o hotărâre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile calendaristice de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor și se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolabilității/lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor.

(3) Anularea hotărârii adunării creditorilor trebuie adusă la cunoștință tuturor creditorilor. Încheierea de anulare poate fi atacată cu recurs de orice creditor chirografar sau creditor garantat. Încheierea de respingere a cererii de anulare poate fi atacată cu recurs de către solicitant.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării privind excepția de neconstituționalitate

14. În argumentarea sesizării, autorul susține că articolul 59 alin. (1) din Legea insolabilității oferă dreptul de a contesta hotărârile Adunării Creditorilor doar administratorului/lichidatorului, creditorului și debitorului. Respectiv, norma contestată exclude dreptul altor persoane de a contesta hotărârile Adunării Creditorilor adoptate în cadrul procedurii de insolabilitate. Prin urmare, privarea terților de dreptul de a contesta hotărârile Adunării Creditorilor atunci când drepturile acestora sunt lezate este contrară exigențelor Constituției, care garantează fiecărei persoane dreptul de acces liber la justiție.

15. De asemenea, autorul a menționat că ingerința stabilită prin norma contestată nu urmărește un scop legitim, ci, din contra, privează autorul de posibilitatea contestării în instanță a unui act care-i afectează drepturile.

16. Potrivit autorului sesizării, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 20 și 26 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

17. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

18. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolabilității, ține de competența Curții Constituționale.

19. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectele cărora li s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

20. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 59 alin. (1) din Legea insolabilității. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că prevederile criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva altor critici (a se vedea DCC nr. 78 din 2 iulie 2020). Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei. După cum rezultă din sesizare și din încheierea instanței,

pe rolul Curții de Apel Chișinău se află o cerere privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii în procesul de insolabilitate împotriva hotărârii adunării creditorilor.

21. Curtea reține că autorul sesizării a invocat articolele 20 [*accesul liber la justiție*] și 26 [*dreptul la apărare*] din Constituție.

22. Curtea menționează că, potrivit articolului 20 din Constituție, accesul liber la justiție nu are un caracter absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural (a se vedea HCC nr. 23 din 5 august 2021, § 56; DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 27). Sub aspect constituțional, este esențial ca legea să conțină garanții procesuale suficiente care să-i ofere persoanei posibilitatea rezonabilă de a-și apăra cauza în scopul contestării măsurilor care interferează cu drepturile sale. Astfel, reglementarea de către legislator, în limitele competenței acordate de Constituție, a condițiilor, inclusiv a celor limitative, nu constituie o suprimare sau diminuare a dreptului de liber acces la justiție atât timp cât nu se aduce atingere substanței acestuia și există alte garanții procedurale efective. De asemenea, și Curtea Europeană a menționat că dreptul de acces la instanțele judecătorești nu este absolut și poate fi supus unor limitări atât timp cât nu restricționează accesul persoanei sau nu afectează însăși esența dreptului. Mai mult, limitările sunt compatibile cu articolul 6 § 1 doar dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (a se vedea *Deweer v. Belgia*, 27 februarie 1980, § 49; *Kart v. Turcia* [MC], 3 decembrie 2009, § 67).

23. Autorul susține că i se încalcă dreptul de acces liber la justiție, deoarece prin norma contestată din articolul 59 alin. (1) din Legea insolabilității ar fi privat de dreptul de a contesta hotărârile adunării creditorilor a unei societăți comerciale insolabile cu care se află în raporturi contractuale.

24. Curtea reține că legislatorul, în baza articolului 115 alin. (4) din Constituție, deține prerogativa de a stabili prin lege organică procedura de judecată a diferitor cauze. În realizarea acestei competențe a fost adoptată Legea insolabilității, care reglementează o procedură colectivă de satisfacere a creanțelor tuturor creditorilor din contul patrimoniului debitorului lor, procedură care decurge sub supravegherea instanței de insolabilitate. Această lege stabilește drepturi, obligații și mecanisme de realizare a acestora pentru participanții la procesul de insolabilitate identificați în articolul 4. Prin urmare, persoanele care nu au calitatea de creditor, implicit de participant la un proces de insolabilitate, nu pot invoca mecanismele stabilite de această lege, cu atât mai mult să conteste hotărârile adunării creditorilor a unei persoane juridice insolabile.

25. În prezenta cauză, Curtea observă că S.R.L. „Euro-Lemn” nu are calitatea de creditor, deoarece nu are o creanță asupra patrimoniului S.A. „Liga-2” aflată în procedură de faliment. Din sesizare rezultă că S.R.L. „Euro-Lemn” solicită recunoașterea unui drept de a continua folosința bunului imobil proprietate a S.A. „Liga-2” în condițiile unui pretins contract de sublocațiune. Așadar, S.R.L. „Euro-Lemn”, ca și orice altă persoană, dacă se consideră lezată într-un drept, inclusiv care-și are originea într-un raport juridic civil cu un subiect de drept insolubil, se poate adresa în instanța competentă.

26. Curtea menționează că soluția legislatorului de a stabili în mod exhaustiv lista persoanelor care au dreptul de a contesta hotărârile adunării creditorilor se

încadrează în marja de discreție pe care o are Parlamentul în acest domeniu. Ține de competența legislatorului de a institui regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești, soluție care rezultă din dispozițiile articolelor 72 alin. 3) lit. e) și 115 alin. (4) din Constituție.

27. Prin urmare, Curtea nu reține argumentele autorului sesizării privind incidența dreptului de acces liber la justiție, deoarece prevederile contestate nu îngăduiesc dreptul autorului excepției de a-și apăra în instanța de judecată eventualul drept de folosință asupra imobilului, beneficiind astfel de protecția articolului 20 din Constituție.

28. De asemenea, din analiza dispozițiilor contestate prin prisma argumentelor din sesizare, Curtea nu a putut identifica vreo restrângere în exercițiul dreptului la apărare, garantat de articolul 26 din Constituție, pentru că acesta nu exclude posibilitatea de a beneficia de un apărător, precum și de a utiliza toate mijloacele necesare apărării în cadrul unui proces.

29. Prin urmare, având în vedere cele invocate *supra*, Curtea constată că argumentele autorului privind afectarea articolelor 20 și 26 din Constituție prin aplicarea prevederilor contestate nu pot fi reținute.

30. În baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 59 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl avocat Sorin Corceac în interesele S.R.L. „Euro-Lemn”, parte în dosarul nr. 2rci-65/21, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 19 octombrie 2021

DCC nr. 151

Dosarul nr. 75g/2021